

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

725.11

Hely

Idő

"1924"

Személy

Szerző:

Cím: Rohamosan korhad az Országháza laza mészkő-ornamentikája

Forrás:

Magyarország

3m

1924. 8. 30.

Közp. nyomt. XX. cs

hazinyomda 1923

Rohamosan korhad az Országháza laza mészkő-ornamentikája

A füst szétmállasztja az épület köanyagát. — A hasonló anyagból épült ulmi dómot időszakos lemosásokkal óvják meg a pusztulástól

Egyik kiváló geológusunk írja nekünk a következő sorokat:

A kevésbé figyelmes szemlélőre is megdöbbentően hat a parlamenti épület gótikus díszítményének csaknem szemlátomást növekedő pusztulása. A sósikúti ikrás szövetű laza mészkőből formált díszítmények kisebb-nagyobb darabkákból morzsolódnak le, az éles formák letömpülnek, a domború alakok kieleződnek. Elszomorító tudat, hogy dacára a parlamenti jelentésekben említett millióknak, melyek az elpusztult kövek pótlására vannak előirányozva.

a pusztulás végzetlenül tart tovább-tovább.

Már már elkésett, dolog fölújítani azt a vitát, mely annak idején a gótikus stílus kevéssé gazdaságos volta körül folyt. Meddő volna már hánytorgatni azt is, hogy ezeket a formákat ebből a laza mészkőből készíteni építészeti bűn volt, mivel ezek csak márványból volnának többé-kevésbé időállóak. Viszont igen szomorú volna egyszerűen tudomásul venni a pusztulást anélkül, hogy legalább az okokat vizsgálnánk. Érdeemes tehát néhány idevonatkozó tényre rámutatni.

A pusztulás alapoka maga az anyag,

amelynek lazasága minden finom formálást kizár. Ez a sósikúti durva mészkő legfeljebb négy tömbökben, falazásokon alkalmas, de mint a Lánchíd hídfőjén látható, itt is vékony levelekben áll — portadozik. Ha más nem, úgy ez a közeli példa elég figyelmeztető lehetett volna. A levegőben lévő korom és füst szénava a gyakran változó párával, esővel együtt oldja a mészkő apró ikráit összecementező mészköngót s az egyes ikrák föllazulnak. A váltakozó hőmérsék a napmeleg és téli hideg egyenlőtlenül ismétlődő hőhatásai fejezik be a pusztító hatásokat s az egyes ikrás részecskék porszemek gyanánt peregnek le a földre.

A gótikus épületek hasonló pusztulása külföldön sem ismeretlen jelenség.

s más építőanyagánál is mutatkozik. Az erre vonatkozó vizsgálatokból kitűnt, hogy a pusztulás mértéke a levegő tisztaságával is összefügg. Azok az épületek, melyek gyáriparttól mentes helyeken vannak, kevésbé pusztulnak, mert a levegő szénasavmennyisége, mely a városok füstjéből ered, jóval kisebb. Az esőverte részek hasonlóan szintén ellenállóbbak. Ennek magyarázata az, hogy a levegő korma és füstje a köveket piszkos fekete kéreggel vonja be, amely lassú vegyi hatásával a felületről befele hatolva pusztít. Ezért a pusztulás mindig leveles-pikkelyes darabkák leválásával történik. Az esőnek jobban kitett részekben ez a maró koromréteg lassabban gyűlik meg, ezért pusztító hatása gyengébb. Ennek a fölismerésnek gyakorlati értékesítése gyanánt

külföldön az épületeknek gőzfecskendőkkel való időszakos lemosásával jó eredményeket értek el.

Ezt az eljárást rendszeresen alkalmazzák Ulmban a Münster-en.

A parlament pusztulását siettette az óbudai gyárak s legújabbban az ottani gázgyár füstje, amely az uralkodó északnyugati szelek útján a parlamenti épületet éri. A pusztuló kövek mindegyikén észlelhető a levegőből lerakódott gyilkos fekete réteg, amelyen az egyes frissen lemállott darabkák helyei megannyi sebhely gyanánt fehérednek.

Sajnos, lassú, de biztos halál jelei ezek, mert a teljes átépítés nélkül a pusztulást meggátolni nem lehet.

Az ulmi dóm pusztulása is annyira haladt, hogy egyes templomrészeket teljesen át kellett építeni, mivel valósággal szétkorhad kövei életveszélyesekké váltak. Ez idővel nálunk is be fog következni. Hogy mikor, azt nem tudhatjuk, de az tény, hogy parlamentiépületünk pusztulásával számolnunk kell.